

Algemene beschouwingen over de Voorjaarsnota 2016 en MUIP 2017-2020

Beste burgers van Venray, geacht college en geachte collega raadsleden,

We begrijpen dat de Voorjaarsnota inzicht moet geven in de beleidsmatige keuzes en onderliggende cijfers, maar op werkelijk geen enkele wijze wordt ook maar getracht om ons mee te nemen in uw ideeën of dromen voor Venray. Een nachtmerrie daarentegen wel, want de OZB wordt weer gewoon met de macronorm verhoogd.

Als een bakker zijn prijzen blijft verhogen, maar zijn brood en banket worden er niet beter, luxer of smakelijker op, dan zal de klant snel vertrekken naar zijn concurrent. Een burger met een huis met een hypotheek zit tussen de wal en het schip, want de belastingen gaan omhoog, maar in het algemeen wordt het er voor die burger en ondernemer niet beter, luxer of smakelijker op. U vraagt iets van burgers; biedt die burgers dan ook iets!

In de programma's wordt een antwoord gegeven op de vraag: wat mag het kosten? Het antwoord is zo nu en dan: het mag wat kosten. En dan hebben we het niet alleen over bijvoorbeeld de duurzaamheidscoach, die voor een ministeriabel salaris alles helpt vergroenen, behalve zijn eigen salaris. Dat krijg je wat ons betreft niet verkocht.

Financiën

In de aanhef van de voorjaarsnota wordt aangegeven dat op financieel gebied de vlag er niet goed bij hangt; het meerjarenperspectief laat tekorten zien die van ruim een € 500.000,= oplopen tot € 1.250.000,= in 2020. U doet daar weinig mee in de voorjaarsnota.

We gaan door met hap-snap besluiten; laten ons verrassen door onvoorziene uitgaven en zien in deze voorjaarsnota in elk jaar een begrotingstekort. Dat belooft wat voor de begroting in het najaar.

U geeft aan dat naar aanleiding van groot onderhoud er wellicht meer geld gaat naar de plattelandsgemeenten en raamt dat dit over enkele jaren een structureel voordeel van bijna een miljoen zou kunnen opleveren. Daar staat voor de VVD dan wel tegenover dat we in de Rijksbegroting van 2016 kunnen lezen dat in periode van 2016 – 2020 de gemiddelde uitkering van het gemeentefonds per inwoner van 2016 tot en met 2020 zal afnemen met ruwweg € 80,=, dus ruim € 3.000.000,=.

Wat eruit rolt is nog bepaald onzeker, al geeft de recente mei - circulaire wellicht al wat handvatten. Wat die zijn weet de VVD niet; het is blijkbaar onmogelijk om een globale indicatie te geven van de effecten van de mei-circulaire. Hopelijk zijn we voor de begroting 2017 wel in staat om de consequenties van de september-circulaire te verwerken in de cijfers.

We realiseren ons terdege dat het bijzonder moeilijk is om de effecten van de tweede fase groot onderhoud Gemeentefonds voor Venray te voorspellen, alsmede de andere grote en kleine wijzigingen die met de circulaire worden vastgesteld. Maar de boodschap is wat ons betreft wel: 'laten we ons niet rijk rekenen'.

Dit geldt temeer omdat ook de provincie hier duidelijk over is. Om onder repressief toezicht te blijven moet de begroting structureel en reëel in evenwicht zijn. Voorwaar een hele klus. Alternatief zou kunnen zijn deze onzekerheid te beschouwen als een risico. Maar daarmee komt het weerstandsvermogen onder druk te staan. Een weerstandsvermogen dat volgens de voorjaarsnota in 2016 rekenkundig al onder de één is gedaald en voor komend jaar er nauwelijks boven komt.

In het verlengde daarvan maakt de VVD zich blijvend zorgen over de opbouw van dit weerstandsvermogen. Het lijkt heel mooi een toename naar 1,5 in 2019 en zelfs naar 1,75 in 2020. Maar dit is volledig afhankelijk van de eventuele winsten uit de grondexploitatie.

In de voorjaarsnota stelt u dat u tussentijdse winstneming toepast en dit op basis van het principe dat de negatieve boekwaarde groter is dan de gecalculeerde nog te maken kosten. Dat lijkt op creatief boekhouden, zeker daar u vervolgens aangeeft dat zelfs vertragingen in de uitvoering van de exploitaties grote invloed kunnen hebben op deze cijfers!!

Ook vindt de VVD het opvallend en zorgwekkend dat de omvang van de liquiditeit dramatisch afneemt met zo'n 18 miljoen euro. Daarnaast wordt in 2016 nog eens 13 miljoen euro uitgegeven aan grote investeringen voor onder meer het project Ooijen-Wanssum en de nieuwbouw en de aanpak van het binnenmilieu van de scholen.

Al met al verslechtert dat in zeer hoge mate de schuldpositie. Nadat er de afgelopen jaren een begin is gemaakt met het aflossen van de ons inziens te hoge schuldenlast, neemt deze nu weer toe, terwijl de liquiditeit in geen jaren zo laag is geweest.

Op geen enkele wijze geeft u echter aan wat dit gaat betekenen voor de toekomst. Welke claim legt dit op de financiële ruimte?

Nu al zien we dat er wel noodzakelijk onderhoud is dat wordt uitgesteld, met alle consequenties van dien. Ook nu weer wordt de rekening neergelegd bij de toekomstige generatie. We gaan blijkbaar gewoon door met leven op te grote voet!

Tenslotte de OZB. Hier is volgens de VVD in deze voorjaarsnota sprake van creatief taalgebruik. In de september-circulaire van 2015 is de macronorm naar aanleiding van de grove overschrijdingen in voorgaande periode, ook voor Venray, door het Rijk neerwaarts bijgesteld en vastgesteld op 1,57%. Vervolgens gebruikt u de termen gecorrigeerde en ongecorrigeerde macronorm. Dit vinden wij onzin.

Ben gewoon duidelijk: u overschrijdt de macronorm voor 2016 met ruim 1 % en voor de volgende jaren is er door de rijksoverheid zelfs nog géén macronorm vastgesteld. U merkt vervolgens op: 'voor de jaren 2017 en 2018 is de macronorm van 3% in de begroting opgenomen'. De VVD kan niet anders dan constateren dat u daarmee in strijd handelt met uw eigen coalitieakkoord. Los daarvan blijft de VVD van mening dat al veel te lang de huiseigenaren als melkkoe worden gebruikt in een poging om de begroting sluitend te krijgen.

Dan nog uw manier van begroten en risicomanagement:

Wellicht dat u denkt, daar is de VVD weer met de euro tekens in de ogen. Maar nee, dat zijn geen euro tekens, maar vraagtekens.

Gelukkig gaat het de goede kant op met het duidelijk in beeld krijgen en het indekken van de risico's, maar we zijn er nog niet wat de VVD betreft. Wij zien het als een proces wat in gang is gezet en daar waar verbetering mogelijk is, dit ook uitgevoerd zal gaan worden.

De VVD vindt dat er meer aandacht zou moeten zijn voor 'Zero Based Budgeting'.

Zelfredzaamheid

Liberalen geloven in de kracht van het individu, een persoon die samen met anderen het beste van het leven probeert te maken. Daarbij hoort een overheid waar het moet en een samenleving waar dat kan. De zelfsturingsprojecten zijn een uitgelezen kans om de vrijheid en verantwoordelijkheid bij burgers zelf te leggen. Zij weten wat het beste is voor hun straat, wijk of dorp. Ook qua burgerinitiatieven zien we een grote betrokkenheid.

Daar waar burgers zelf aan de slag gaan en er een groot draagvlak wordt gecreëerd, moeten we goed kijken met elkaar op welke manier wij deze initiatieven kunnen ondersteunen en/of faciliteren.

De Venrayse samenleving is verscheiden in alle opzichten. Elke burger maakt onze gemeente uniek en draagt op zijn op haar manier bij aan onze maatschappij. Niet iedereen kan gelijk zijn op die manier waarop hij of zij functioneert in deze samenleving, maar liberalen geloven in een maatschappij gebaseerd op verdraagzaamheid waarin iedereen gelijkwaardig is als mens. Sociale uitsluiting of discriminatie van minderheden of benadeling op welke andere manier dan ook moeten bestreden worden.

Wat de VVD betreft moeten de uitgangspunten van bijvoorbeeld het COC-Convenant nog breder en verder worden geïmplementeerd.

Iedereen moet mee kunnen doen naar vermogen. We geloven in de talenten van mensen. De Talentencampus is wat de VVD betreft een goede manier om daar nog verder aan bij te dragen.

Sociaal domein

De VVD staat voor sociale gerechtigheid. Kun je even niet mee, dan moet de overheid er zijn om je tijdelijk op te vangen enerzijds en je mee op weg te helpen naar een baan of nieuwe uitdaging anderzijds. Maar een uitkering blijft voor de VVD in de eerste plaats – behoudens uitzonderingen – altijd een tijdelijk gegeven. Die tegemoetkoming van de overheid vraagt een verantwoordelijke houding.

Zorg

De VVD is positief over de manier waarop de 3D's in Venray zijn geïmplementeerd. De eerste resultaten zijn zichtbaar en het verdient een compliment aan de kundige ambtelijke organisatie voor de manier waarop zij de raad hebben voorgelicht om deze lastige materie eigen te maken en te doen besluitvormen. De zorg voor hen die dat nodig hebben is nabij. Om te weten wat nodig is, kijken wij bij voorkeur eerder naar de vraagkant, dan naar de aanbodkant. Of zoals vaker gezegd: niet kijken naar wat iemand niet kan, maar wat iemand wel kan! Dat kan bijdragen aan een nog efficiëntere en betere (inkoop van) zorg.

Internet

Internet wordt steeds belangrijker in onze maatschappij. En niet alleen ter vermaak of het bijhouden van je sociale contacten.

Scholieren worden verplicht om digitaal te werken. Het opzoeken van informatie gaat sneller via de digitale snelweg, zeker daar waar het gaat om zware en uitgebreide bestanden. Het kan wat de VVD betreft niet zo zijn dat er jongeren zijn, die door het ontbreken van een goede verbinding, hun huiswerk niet naar behoren kunnen uitvoeren als ze thuis zijn.

We zien ook een verschuiving in de zorgsector; er wordt steeds meer gewerkt met een digitale vorm van contact. Bijvoorbeeld via video-communicatie, maar ook het doorgeven van (medische) informatie. Het is dus van groot belang dat alle burgers beschikking hebben/krijgen tot een fatsoenlijke internetverbinding.

Het ondernemerschap in het buitengebied heeft vele voordelen, maar ook enkele nadelen. Een goede internetverbinding is niet voor alle ondernemers vanzelfsprekend. Ook agrarische ondernemers moeten steeds meer digitaal verwerken (invoeren/uploaden etc.). Zij zouden moeten kunnen kiezen op welke manier zij dit kunnen regelen.

Ondanks dat de VVD grote moeite blijft hebben met het risico van de enorme garantstelling, begrijpen wij dat het hebben van een fatsoenlijke internetverbinding voor een aantal sectoren onontbeerlijk is. Er kan niet meer gewacht worden op nieuwe (draadloze) ontwikkelingen.

Actie is vereist!

Wonen

De VVD is de afgelopen jaren flink kritisch geweest ten aanzien van het wooncontingent. En niet onterecht. Binnen de sociale huursector is er een enorme krapte. Er komen bijna geen woningen vrij en per aangeboden woning reageren zo'n 300 mensen die naarstig op zoek zijn. Mogelijkheden tot tijdelijke bewoning worden opgeheven en daarmee wordt de vraag alsmar groter.

Daarbij hebben wij de taak om per jaar een aantal mensen met een status op te vangen en dragen wij de verantwoordelijkheid om onze buitenlandse werknemers goed te huisvesten. Ook deze groepen mensen leggen een claim op de sociale huursector.

Vervolgens zien wij plannen en ideeën voorbij komen voor woonruimte voor met name deze twee laatste genoemde doelgroepen, maar geen enkel initiatief voor onze eigen burgers!

De VVD wil graag de discussie aan of er geen mogelijkheden zijn om bij dit soort projecten ook ruimte te maken voor (tijdelijke) bewoning voor de Venrayse burgers. Waarom slechts mogelijkheden binnen een project voor maar één doelgroep en niet een combinatie?

Een bijkomend voordeel is dan ook dat meteen de integratie van mensen die van buiten Venray en/of Nederland komen bevorderd wordt.

- Voorbeeld 1:
De VVD vindt een samenvoeging van 150 statushouders in Schuttersveld te veel. Dat aantal zou substantieel omlaag moeten. De resterende ruimte (door het minder invullen van 150 plekken voor statushouders) zou de VVD graag zien als geschikte (of geschikt te maken) woonruimte voor andere urgent (sociaal) woningzoekenden.
- Voorbeeld 2:
De VVD zou graag zien dat er op het terrein van de Oude Melkfabriek een combinatie wordt gemaakt van een locatie voor opvang van buitenlandse werknemers (waarbij een aantal van 288 voor ons te veel is) met een locatie waar kleinere woonruimtes/appartementen worden gerealiseerd voor (urgent) woningzoekenden (anders dan buitenlandse werknemers en/of statushouders). De VVD vraagt hierbij nadrukkelijk aan het college om deze zienswijze van het terrein te bespreken met de initiatiefnemers.

Ter verduidelijking: het aantal van 288 arbeidsmigranten is ons teveel en zou substantieel minder moeten zijn. Een totaal aantal van 288 kan alleen maar opgeteld zijn het totaal van arbeidsmigranten en de aantallen voor de overige doelgroepen.

Daarbij vindt de VVD dat er nog betere en hardere afspraken gemaakt moeten worden met Wonen Limburg om ervoor te zorgen dat alle burgers die een woning nodig hebben, ook daadwerkelijk een woning kunnen vinden!

We zien ook initiatieven ontstaan zoals wonen in een woon-hof. Zoals eerder geschreven: 'Liberalen geloven in de kracht van individuen, die samen met anderen iets van het leven proberen te maken. Daarbij hoort een overheid waar het moet en de samenleving waar dat kan.' Wij willen graag een dialoog tussen gemeenteraad en college om de mogelijkheden van dit soort initiatieven te onderzoeken. Geen discussie over wel of niet, maar samen zoeken hoe de gemeente wél medewerking zou kunnen verlenen om de plannen te realiseren.

Wat de VVD betreft zou het lopende initiatief van een woon-hof op de locatie De Kemp hiervoor opgepakt kunnen worden. Dat wil ook zeggen dat als het lopende traject met de ondernemer over realisering van zijn plan op deze locatie strandt, de VVD wil meewerken aan de realisatie van een woon-hof elders in Venray. Ook als daarvoor procedures in werking moeten worden gezet zoals bijvoorbeeld het wijzigen van een bestemmingsplan.

Er dient wel te allen tijde sprake te zijn van een reële kostenberekening zoals verkoop van de grond en gebouw tegen minimaal boekwaarde of reële taxatie.

Kosten voor sloop en aanpassing bestemmingsplanprocedure horen, zoals bij elk initiatief, bij de projectontwikkelaar.

Wij willen over deze woonvisie graag het debat aan gaan met u in de gemeenteraad.

Kunst en cultuur

In kunst en cultuur vinden en herkennen we onze verleden, maar ook in het heden biedt kunst en cultuur voor veel mensen een creatieve en passionele vrijetijdsbesteding. Of het nu in de huiselijke sfeer is, op het podium of binnen musea. Zij die artistieke vrijheid willen genieten en onafhankelijk willen zijn, zouden ook moeten streven naar een zo groot mogelijke financiële onafhankelijkheid.

De VVD is van mening dat gesubsidieerde instellingen binnen onze gemeente moeten trachten een flinke meerderheid van de inkomsten zelf te genereren en elk jaar te rapporteren waar zij de subsidie voor nodig hebben gehad; waar verbeteringen kunnen worden gemaakt; wat hun publieksbereik is; en ook klanttevredenheid moet wat de VVD betreft een onderdeel worden van een jaarlijkse rapportage door de betreffende instelling aan de gemeente.

Wij gaan er van uit dat de conclusies en aanbevelingen van het rekenkameronderzoek over het subsidiebeleid, met name de doeltreffendheid en evaluatie, alsmede de controlerende en kader-stellende taak van de raad, volledig worden overgenomen en geïmplementeerd.

Regionale samenwerking

Met alle taken waar wij verantwoordelijk voor zijn, ontcom je niet aan diverse vormen van samenwerken. Samenwerking tussen gemeenten gebeurt wat de VVD betreft bij voorkeur op basis van convenanten in plaats van gemeenschappelijke regelingen, teneinde de controlerende taak van de raad niet (verder) uit te hollen.

Ondernemen

De VVD is van mening dat ondernemers zich bezig moeten houden met hetgeen waar zij goed in zijn: ondernemen; niet met het blijven aanvragen van vergunningen en ontheffingen. De VVD pleit bijvoorbeeld voor een Werkparkeervergunning, die voorkomt dat ondernemers zich telkens naar het loket moeten wenden en op kosten gejaagd worden. Hier komen we zo op terug.

Tevens vinden wij dat het contact met de overheid – voor zowel burgers als ondernemers - bij voorkeur in de eerste plaats digitaal moet zijn. De 'klant' moet zoveel mogelijk zelf kunnen doen in de tijd dat het hem/haar het beste uitkomt en daar waar nodig een afspraak moet maken in het gemeentehuis.

Parkeerbeleid

Zoals als eerder benoemd, vindt de VVD dat ondernemers zo min mogelijk tijd zouden moeten besteden aan administratieve rompslomp. Dat geldt ook ten aanzien van parkeervergunningen. Daarom is de VVD voorstander van een zogenaamde 'werkparkeervergunning'. Dat is een vergunning voor bedrijven die aan kunnen tonen dat zij binnen betaalde parkeergebieden, vergunningsgebieden en gebieden waar een parkeerverbod geldt werkzaamheden uitoefenen en het gebruik van een motorvoertuig (veelal een bedrijfsbus of -wagen) noodzakelijk is. Dat kan bijvoorbeeld zo zijn als een ondernemer regelmatig werkzaamheden verricht met een spoedeisend karakter, zoals het verhelpen van storingen en nuts-gerelateerde werkzaamheden en/of werkzaamheden verricht in de sfeer van verbouw, aanbouw, uitbouw, aanbouw, installatie en techniek, anders dan het aanleveren van producten (in voetgangersgebied), waarbij het gebruik van een bedrijfswagen is benodigd en niet zijnde het parkeren van een voertuig voor andere bezigheden dan werkzaamheden die in de bedrijfseconomische sfeer liggen. De 'werkparkeervergunning' is niet plaatsgebonden en dient daarvoor als parkeervergunning voor alle gebieden zoals hierboven beschreven; één vergunning dus. Een aantal Nederlandse gemeenten werkt al met een dergelijke vergunning en ondernemers reageren positief!

Een tijdelijke parkeervergunning moet in Venray nu aangevraagd worden bij het Parkeerbureau en is duur en gebonden aan een specifieke plaats. Voor meerdere bestemmingen zijn dus meerdere prijzige vergunningen vereist. Dat voelt voor ons aan als het onnodig lastig en duur maken voor de ondernemer.

De VVD maakt een verschil tussen 'fun'-parkeren en noodzakelijk parkeren. Ondernemers parkeren hun bedrijfsvoertuig tijdelijk binnen een parkeerzone die betaald is, een vergunning vereist of een ontheffing vereist, omdat zij daar moeten zijn en hun kost daar moeten verdienen. Wat de VVD betreft dient de parkeervergunning voor deze doelgroep gratis te zijn en waar er al administratieve kosten zijn, mogen die niet hoger te zijn dan de werkelijke kostprijs.

Daarbij wil de VVD ondernemers uit het centrumgebied en de werknemers verleiden om vooral niet in de "ring blauwe zone" of in de direct aansluitende wijken te gaan parkeren. Helaas zien we dat dit momenteel nog niet werkt. De centrumondernemers hebben de gemeente expliciet gevraagd het betaald parkeren af te schaffen, zodat de bezoeker van het centrum makkelijk en kosteloos dichtbij kan parkeren. Echter zien we dat voor 9.00 u in de ochtend de dichtstbijzijnde gratis parkeerplaatsen al bezet zijn. Dit zijn niet de bezoekers! Voor werknemers/werkgevers uit het centrumgebied zou een parkeerplaats (Hoenderstraat of terrein UWV) bestemd kunnen worden die alleen toegankelijk is voor deze categorie. Parkeren is daar gratis of tegen een zéér klein tarief (waarbij gratis de voorkeur heeft). Het gebruik van die parking moet gestimuleerd worden door de gemeente Venray bij hun uitingen en overleggen met de werkgevers/werknemers in het centrumgebied. De eventuele kosten die gemaakt moeten worden met uitgeven van pasjes (zou dat nodig zijn) voor werknemers/ondernemers dan dienen deze kosten betaald te worden door de ondernemers/werknemers en voor eventuele controle zal het aantal fte's aan BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren) niet worden gewijzigd.

Aanvullend ten aanzien van het nieuwe parkeerbeleid:

De bewoners in de Oranjestraat zijn ontevreden over de nieuwe parkeersystematiek zoals die gaat gelden in Venray. Zij zijn bang voor veel (parkeer-) overlast van mensen die het betaald parkeren en/of de blauwe zone willen gaan vermijden. Het college wil, althans zo zijn de geluiden, pas nadenken over een oplossing als in de praktijk blijkt dat er problemen zijn.

De VVD wil graag nu, bij de invoering van het nieuwe systeem, een oplossing hebben voor de Oranjobuurt. Daarbij is ons voorstel om in overleg te gaan met de wijkraad en/of de kartrekkers in het parkeerdossier vanuit de Oranjobuurt. En de oplossing die zij voor ogen hebben dan ook te implementeren binnen het gestelde kader. Die opdracht zouden wij graag aan het college willen geven.

De kosten voor de vergunningverlening moeten worden betaald door de vergunninghouders en de totale BOA-capaciteit mag niet toenemen in vergelijking met het door de raad aangenomen parkeerbeleid.

Graag horen wij hoe de andere fracties hier tegenover staan.

Duurzaamheid

Daar waar partijen vragen om duurzaamheid als kader mee te nemen bij het maken van beleid, pleit de VVD ook voor het opnemen van een evaluatie daarvan bij de diverse onderwerpen die zijn verwerkt in de begroting en de verantwoording van beleid.

Veiligheid

Waar we als gemeente zo'n € 140.000,= per jaar uitgeven aan een duurzaamheidscoach, blijft een versterking van de handhavings- en toezichtcapaciteit toch wel uit. Je zou voor een dergelijk budget een aantal BOA's in kunnen zetten. De VVD is van mening dat de handhavings- en toezichtcapaciteit ferm moet worden verhoogd en dat de vrijgekomen parkeerhandhaving pertinent moet worden ingezet op andere handhavingstaken.

Ten slotte

De VVD heeft deze voorjaarsnota behandeld als een visiedocument, waarbij wij enigszins op de hoogte zijn gebracht van de ideeën en wensen van het college. Graag hadden wij meer enthousiasme gezien om ons mee te nemen in uw ideeën of dromen voor Venray.

Wij hebben in deze beschouwing op een aantal gebieden onze visie gegeven en kijken uit naar goede debatten en dialogen in commissies en gemeenteraad, om te komen tot goede, breed gedragen voorstellen die we als gemeente kunnen realiseren ten dienste van alle inwoners van Venray.

De VVD zal elk voorstel kritisch blijven bekijken en beoordelen op noodzakelijkheid, wenselijkheid, draagkracht, draagvlak, controleerbaarheid en financiële haalbaarheid.

Fractie VVD Venray

Ingeborg de Barbanson

Bram Dirx